

Het geheim van Hollywood

Linda Polman

Hoe film je een verhaal zo dat mensen massaal willen weten hoe het afloopt? Uit hun analyse van dozijnen met awards overladen speelfilms, documentaires en tv-series destilleerden scenarioschrijvers een simpel, maar gouden recept. Oscar- en Emmy Award-winnende producties voldoen aan de gemakkelijk te onthouden succesformule $H+P=P5$. Vertaald: H (oofdpersonage) + P (robleem) = P (oging) 5. Een bekroonde Nederlandse scenarioschrijver legde het me uit: in een goed verhaal heeft het hoofdpersonage een probleem. Op zijn weg naar de oplossing vindt hij obstakels. De eerste vier pogingen om die te overwinnen moeten mislukken, anders is het verhaal niet interessant en bovendien te snel afgelopen. Pas de vijfde keer mag het lukken. $H+P=P5$ is het Geheim van Hollywood. De crux is het om de kijkers op het puntje van hun stoel te houden met de 'Lukt-Het-Vraag'. Daartoe past een scenarioschrijver de tweede geheime succesformule toe: $S=H$ versus A , ofwel: Spanning = Hoop versus Angst. Slinger je kijkers voortdurend heen en weer tussen hoop dat het de held lukt en vrees dat hij het loodje legt.

Een goed scenarioschrijver plaveit de weg naar de overwinning uiteraard met verschrikkingen. 'Niets mag het hoofdpersonage worden bespaard. De mensen willen drama, geen humanitarisme,' zei de scenarioschrijver. Explosies, zombies, smerige ziektes, parachutes die niet open willen, Godzilla; geen enkel obstakel is te dol, zolang je je publiek maar serieus neemt. 'Je moet niet halverwege een kostuumdrama over het achttiende-eeuwse hof van koning Louis XV een ruimteschip vol groene mannetjes met laserwapens laten neerdalen. Weinig is de mensen te dol, maar bij dat soort plotwendingen haken ze af.'

De geheime succesformules passen op ieder verhaal, zei de scenarioschrijver. Van Bambi to Rambo. 'Bambi's einddoel: zijn vader opvolgen als Koning van het Bos. De vier obstakels: jagers, een strenge winter, bosbrand en een kogel in zijn poot. Het vijfde obstakel, een roedel bloedhonden, overwint hij met zijn gedurende het verhaal steeds groter gegroeide gewei. Doel bereikt. Vioolmuziek. The End. Golden Globe

Award. 'Rambo,' vervolgde de scenarioschrijver, 'doel: wil met rust gelaten worden. Obstakels: zijn oorlogstrauma, sadistische dorpssheriff, 150 agenten met machinegeweren en een gevechtshelikopter. Vijfde obstakel: zijn half afgerukte arm. Die naait hij eigenhandig weer vast. Als iedereen dood of gevlucht is, krijgt Rambo de rust die hij zocht. The End. Investering veertien miljoen dollar. Opbrengst wereldwijd: 125 miljoen dollar.'

'The Sound of Music?' vroeg ik. 'Doel: postulante wil trouwen met Kapitein Von Trapp. Obstakels: haar schuldgevoel over haar kapiteinsfantasieën, een valse baronesse, het bevroren hart van de kapitein en de nakende Tweede Wereldoorlog. Vijfde obstakel: de nazi's kloppen aan de deur. Postulante doet niet open. Trouwt. The End. Vijf Oscars.'

'Kunduz?' vroeg ik. Samen puzzelden we de ingrediënten bij elkaar. 'Er is een conflict: dat is goed,' zei de scenarioschrijver. 'Conflict appelleert aan onze oerbehoeftes. De natuur is één groot conflict. Einddoel van de helden?' 'De verantwoordelijkheid voor de veiligheid geleidelijk overdragen aan de Afghaanse overheid en de justitiële keten verbeteren en daarmee bijdragen aan het transitieproces,' zei ik. 'Oh jee,' zei de scenarioschrijver. 'Obstakels?' 'Ontploffingen. Jolande Sap. Meer ontploffingen.'

Lang staarde de scenarioschrijver naar zijn notitievel. 'Wat ik doorkrijg zijn louter overgangsscènes. Die gaan nergens over, maar laten zien hoe de tijd verstrijkt.' Hij krabbelde: 'Scène 1 – AFGHAANS LANDSCHAP – Er wordt niet gevochten; patrouille van Afghaanse agenten-in-opleiding marcheert door beeld. Scène 2: AFGHAANS LANDSCHAP – Er wordt gevochten. Afghaanse agenten-in-opleiding klaverjassen tot het voorbij is. Scène 3: AFGHAANS LANDSCHAP – Er wordt niet gevochten; patrouille van Afghaanse agenten-in-opleiding marcheert door beeld.'

'Het heeft geen $S=H$ versus A . Ik zie het niet. Is er geen romantisch subplot? Kunnen we iemand in Kunduz verliefd laten worden op Jolanda Sap?' 'Net zo onwaarschijnlijk als ruimtemannetjes die Louis XV neerlaseren,' zei ik. Niet te filmen dus, dat Kunduz. ■